

Teaching Guide				
Identifying Data				2021/22
Subject (*)	NEUROLOGICAL AND PSYCHOMOTOR PHYSIOTHERAPY	Code	651G01016	
Study programme	Grao en Fisioterapia			
Descriptors				
Cycle	Period	Year	Type	Credits
Graduate	Yearly	Second	Obligatory	9
Language	SpanishGalician			
Teaching method	Face-to-face			
Prerequisites				
Department	Fisioterapia, Medicina e Ciencias Biomédicas			
Coordinador	Viñas Diz, Susana	E-mail	susana.vinas.diz@udc.es	
Lecturers	Rivas Neira, Sabela Robles García, Verónica Viñas Diz, Susana	E-mail	sabela.rivas@udc.es veronica.robles@udc.es susana.vinas.diz@udc.es	
Web				
General description	Con el estudio de la asignatura FISIOTERAPIA NEUROLOGICA Y PSICOMOTRIZ se pretende que el alumno conozca el fundamento de los métodos y técnicas de tratamiento, así como su ejecución práctica, que le permitan adquirir un arsenal de medios terapéuticos que le posibiliten abordar todas aquellas patologías médicas y quirúrgicas que puedan beneficiarse de la Fisioterapia Neurológica y Psicomotriz.			
Contingency plan	<ol style="list-style-type: none"> 1. Modifications to the contents 2. Methodologies <ul style="list-style-type: none"> *Teaching methodologies that are maintained *Teaching methodologies that are modified 3. Mechanisms for personalized attention to students 4. Modifications in the evaluation <ul style="list-style-type: none"> *Evaluation observations: 5. Modifications to the bibliography or webgraphy 			

Study programme competences / results	
Code	Study programme competences / results
A1	Coñecer e comprender a morfoloxía, a fisioloxía, a patoloxía e a conduta das persoas, tanto sas como enfermas, no medio natural e social.
A2	Coñecer e comprender as ciencias, os modelos, as técnicas e os instrumentos sobre os que se fundamenta, articula e desenvolve a fisioterapia.
A3	Coñecer e comprender os métodos, procedementos e actuacións fisioterapéuticas, encamiñados tanto á terapéutica propiamente dita a aplicar na clínica para a reeducación ou recuperación funcional, como á realización de actividades dirixidas á promoción e mantemento da saúde.
A5	Valorar o estado funcional do paciente, considerando os aspectos físicos, psicolóxicos e sociais.
A6	Valoración diagnóstica de coidados de fisioterapia segundo as normas e cos instrumentos de validación recoñecidos internacionalmente.
A7	Deseñar o plan de intervención de fisioterapia atendendo a criterios de adecuación, validez e eficiencia.
A8	Executar, dirixir e coordinar o plan de intervención de fisioterapia, utilizando as ferramentas terapéuticas propias e atendendo á individualidade do usuario.

A11	Proporcionar unha atención de fisioterapia eficaz, outorgando unha asistencia integral aos pacientes.
A12	Intervir nos ámbitos de promoción, prevención, protección e recuperación da saúde.
A14	Incorporar os principios éticos e legais da profesión á práctica profesional así como integrar os aspectos sociais e comunitarios na toma de decisións.
A16	Levar a cabo as intervencións fisioterapéuticas baseándose na atención integral da saúde que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial.
A17	Comprender a importancia de actualizar os coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes que integran as competencias profesionais do fisioterapeuta.
A19	Comunicarse de modo efectivo e claro, tanto de forma oral como escrita, cos usuarios do sistema sanitario así como con outros profesionais.
B1	CB1 - Que los estudiantes hayan demostrado poseer y comprender conocimientos en un área de estudio que parte de la base de la educación secundaria general, y se suele encontrar a un nivel que, si bien se apoya en libros de texto avanzados, incluye también algunos aspectos que implican conocimientos procedentes de la vanguardia de su campo de estudio
B2	CB2 - Que los estudiantes sepan aplicar sus conocimientos a su trabajo o vocación de una forma profesional y posean las competencias que suelen demostrarse por medio de la elaboración y defensa de argumentos y la resolución de problemas dentro de su área de estudio
B3	CB3 - Que los estudiantes tengan la capacidad de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro de su área de estudio) para emitir juicios que incluyan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica o ética
B4	CB4 - Que los estudiantes puedan transmitir información, ideas, problemas y soluciones a un público tanto especializado como no especializado
B5	CB5 - Que los estudiantes hayan desarrollado aquellas habilidades de aprendizaje necesarias para emprender estudios posteriores con un alto grado de autonomía
C1	Adequate oral and written expression in the official languages.
C3	Using ICT in working contexts and lifelong learning.
C4	Acting as a respectful citizen according to democratic cultures and human rights and with a gender perspective.
C5	Understanding the importance of entrepreneurial culture and the useful means for enterprising people.
C6	Acquiring skills for healthy lifestyles, and healthy habits and routines.
C8	Valuing the importance of research, innovation and technological development for the socioeconomic and cultural progress of society.
C9	Ability to manage times and resources: developing plans, prioritizing activities, identifying critical points, establishing goals and accomplishing them.

Learning outcomes			
Learning outcomes	Study programme competences / results		
Coñecer e comprender a morfoloxía, a fisioloxía, a patoloxía e a conducta das persoas con discapacidade neurolóxica e psicomotriz.	A1	B1	C8
Coñecer e comprender os métodos, procedementos e actuacións fisioterapéuticas, encamiñadas tanto á terapéutica propiamente dita para aplicar na clínica para a reeducación e recuperación funcional, como á realización de actividades dirixidas á promoción e mantemento da saúde en persoas con discapacidade neurolóxica e psicomotriz.	A2	B2	C8
Coñecer e comprender as ciencias, os modelos, as técnicas e os instrumentos sobre os que se fundamenta, articula e desarrolla a fisioterapia nos campos da neuroloxía e a psicomotricidade.	A3	B3	C3
Diseñar o plan de intervención de fisioterapia atendendo a criterios de adecuación, validez e eficiencia.	A5 A6 A7 A8 A11 A12 A14	B3 B4	C9

Comprender a importancia de actualizar os coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes que integran as competencias profesionais do fisioterapeuta.	A16	B5	C1
	A17		C4
	A19		C5
			C6
			C8

Contents	
Topic	Sub-topic
UNIDAD 1: Neuroanatomía e neurofisioloxía do sistema nervioso.	<ul style="list-style-type: none"> -Organización do sistema nervioso. -Organización interna do SNC para a transmisión de información motora e sensitiva. -Vascularización do SNC. -Sistema sensorial: Sistema somatosensorial (Vía columna dorsal/lemnisco medial; Vía anterolateral). -Sistema motor: Vías descendentes laterales e mediales. -Anatomía do SNP.
UNIDAD 2: Patoloxía mais frecuente do SNC e do SNP.	<ul style="list-style-type: none"> -Patoloxía do SNC: ACV, TCE, PC, EM, Parkinson, Lesión Medular... -Patoloxía do SNP: compresións, e traumatismos...
UNIDAD 3: Movilizacións do SNP/movilización neuromenínxea.	<ul style="list-style-type: none"> -Bases fisiolóxicas da mobilización neuromenínxea. -Técnicas básicas de provocación/posta en tensión dos principais nervios periféricos. -Maniobras de mobilización.
UNIDAD 4: Método Castillo Morales.	<ul style="list-style-type: none"> -Bases do Método. -Terapia de regulación corporal-postural. -Terapia de regulación orofacial.
UNIDAD 5: Facilitación Neuromuscular Propioceptiva: Método Kabat	<ul style="list-style-type: none"> -Bases e principios do Método Kabat. -Patróns globais de activación según o Método. -Técnicas específicas.
UNIDAD 6: Método Brunnstrom	<ul style="list-style-type: none"> -Bases neurofisiolóxicas do Método Brunnstrom. -Recuperación funcional do paciente hemipléxico según o método.
UNIDAD 7: Método Vojta.	<ul style="list-style-type: none"> -Bases do Método Vojta: locomoción reflexa. -Modelo de diagnóstico diferencial según Vojta (ontogénese postural, reflexos primitivos, reaccións posturais). -Reptación reflexa. -Volteo reflexo.
UNIDAD 8: Concepto Bobath	<ul style="list-style-type: none"> -Principios e técnicas de tratamento según o Concepto Bobath: en nenos e adultos. -Tratamento funcional do paciente hemipléxico. Cambios posturais e transferencias. -Tratamento funcional do neno con parálisis cerebral. Cambios posturais e transferencias.
UNIDAD 9: Exercicio Terapéutico Cognoscitivo	<ul style="list-style-type: none"> - Introducción ó Método Perfetti. - Principios do Exercicio Terapéutico Cognoscitivo. - Planificación do tratamento. - Exercicios.
PRÁCTICA: MOVILIZACIÓN DO SNP	<ul style="list-style-type: none"> -Execución das técnicas de posta en tensión dos principais nervios do SNP. -Execución de técnicas de deslizamento de algún nervios do SNP. -Abordaxe de lesións do nervio periférico, a través de técnicas neuromenínxeas.
PRÁCTICA: MÉTODO CASTILLO MORALES	<ul style="list-style-type: none"> - Ficha de valoración do Método Castillo Morales: en nenos, e en adultos con afección do S.N.C. - Práctica da terapia orofacial (zonas motoras orofaciales). - Práctica da terapia corporal/regulación postural (zonas motoras corporais).

PRÁCTICA: F.N.P: MÉTODO KABAT	<ul style="list-style-type: none"> - Execución práctica da facilitación dos patróns globais de escápula e pelvis. - Execución práctica da facilitación dos patróns globais de cabeza-cuello, tronco superior e tronco inferior. - Execución práctica da facilitación dos patróns globais de membros superiores. - Execución práctica da facilitación dos patróns globais de membros inferiores.
PRÁCTICA: MÉTODO BRUNNSTROM	<ul style="list-style-type: none"> - Valoración do paciente hemipléxico según Brunnstrom. - Execución práctica das técnicas utilizadas no tratamento de tronco, en fase subaguda nun doente hemipléxico. - Execución práctica das técnicas de recuperación do membro superior, en fase subaguda nun doente hemipléxico. - Execución práctica das técnicas de recuperación da man, en fase subaguda nun doente hemipléxico. - Execución práctica das técnicas de recuperación do membro inferior, en fase subaguda nun paciente hemipléxico.
PRÁCTICA: PRINCIPIO VOJTA	<ul style="list-style-type: none"> - Execución práctica da valoración dun neno con afectación neurolóxica. - Execución práctica da facilitación da reptación reflexa (posición de partida, lugar de estimulación, dirección dos estímulos). - Execución práctica da facilitación do volteo reflexo (posición de partida, lugar de estimulación, dirección dos estímulos).
PRÁCTICA: CONCEPTO BOBATH	<ul style="list-style-type: none"> - Valoración según o Concepto Bobath. - Tratamento en fase aguda do doente hemipléxico. - Tratamento en fase subaguda do doente hemipléxico. - Tratamento en fase crónica do doente hemipléxico.
PRACTICA: MÉTODO PERFETTI	<ul style="list-style-type: none"> - Execución dos exercicios de primer grao según Perfetti. - Execución dos exercicios de segundo grao según Perfetti. - Execución dos exercicios de tercer grao según Perfetti.

Planning				
Methodologies / tests	Competencies / Results	Teaching hours (in-person & virtual)	Student?s personal work hours	Total hours
Laboratory practice	A3 A5 A7 A8 A11 B5 C3	36	55	91
Guest lecture / keynote speech	A1 A2 A12 A14 A16 C8	47.5	45	92.5
Long answer / essay questions	A1 B3 B5 C9	2	0	2
Supervised projects	A6 A17 B2 C3 C8	3	20	23
Oral presentation	A7 A17 A19 B3 B4 C1 C3 C8 C9	0.5	6	6.5
Practical test:	A1 A5 B2 B5 C9	1	0	1
Workbook	A17 B1 C3 C4 C5 C6 C8	0	6	6
Personalized attention		3	0	3

(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
Methodologies	Description
Laboratory practice	Metodoloxía que permite que os estudantes aprendan efectivamente a través da realización de actividades de carácter práctico, tales como demostracións, exercicios, experimentos e investigacións.

Guest lecture / keynote speech	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe. A clase maxistral é tamén coñecida como ?conferencia?, ?método expositivo? ou ?lección maxistral?. Esta última modalidade sóese reservar a un tipo especial de lección impartida por un profesor en ocasións especiais, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso case exclusivo da palabra como vía de transmisión da información á audiencia.
Long answer / essay questions	Proba na que se busca responder por escrito a preguntas de certa amplitude valorando que se proporcione a resposta esperada, combinada coa capacidade de razoamento (argumentar, relacionar, etc.), creatividade e espírito crítico. Utilízase para a avaliación diagnóstica, formativa e sumativa. Permite medir as habilidades que non poden avaliarse con probas obxectivas como a capacidade de crítica, de síntese, de comparación, de redacción e de orixinalidade do estudante; polo que implica un estudo amplo e profundo dos contidos, sen perder de vista o conxunto das ideas e as súas relacións.
Supervised projects	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente ao aprendizaxe do ?cómo facer as cousas?. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-titor.
Oral presentation	Intervención inherentes aos procesos de ensino-aprendizaxe baseada na exposición verbal a través da que o alumnado e profesorado interactúan dun modo ordenado, propoñendo cuestións, facendo aclaracións e expoñendo temas, conceptos, feitos ou principios de forma dinámica.
Practical test:	Proba na que se busca que o alumno desenvolva total ou parcialmente algunha práctica que previamente tivese feito durante as clases prácticas. A proba práctica pode incluír previamente a resolución dunha pregunta/problema que teña como resultado a aplicación práctica dunha determinada técnica ou práctica aprendida.
Workbook	Son un conxunto de textos e documentación escrita que se recolleron e editaron como fonte de profundización nos contidos traballados.

Personalized attention

Methodologies	Description
Oral presentation	-Tutorización individualizada ó longo do curso académico.
Laboratory practice	-Resolución de dúbidas de maneira presencial e/ou vía e-mail.
Guest lecture / keynote speech	-Tutorización/orientación na elaboración dos traballos asignados de maneira grupal ou individual ós alumnos, ó longo da impartición da asignatura.
Supervised projects	-En tódalas e cada unha das metodoloxías descritas, os estudantes tendrán acceso a unha atención personalizada. En aquelas metodoloxías orientadas a que o estudante realice un traballo autónomo, tendrán atención personalizada PRESENCIAL, ademais de poder facer uso das tutorías virtuais mediante a plataforma moodle, microsoft teams, e/ou correo electrónico. Os estudantes con recoñecemento de dedicación a tempo parcial, e dispensa académica de exención de asistencia, tendrán á súa disposición a atención personalizada descrita anteriormente. Nota: Na medida do posible (en base ás características dos contidos), realizarase unha atención personalizada utilizando as plataformas virtuais disponibles na UDC (preferentemente mediante o moodle, e o microsoft teams).

Assessment

Methodologies	Competencies / Results	Description	Qualification
Oral presentation	A7 A17 A19 B3 B4 C1 C3 C8 C9	Intervención inherentes aos procesos de ensino-aprendizaxe baseada na exposición verbal a través da que o alumnado e profesorado interactúan dun modo ordenado, propoñendo cuestións, facendo aclaracións e expoñendo temas, conceptos, feitos ou principios de forma dinámica.	6

Workbook	A17 B1 C3 C4 C5 C6 C8	Conxunto de textos e documentación escrita que o alumno utiliza para a profundización dos contidos da asignatura.	2
Long answer / essay questions	A1 B3 B5 C9	Proba na que se busca responder por escrito a preguntas de certa amplitude valorando que se responda adecuadamente, combinándoo coa capacidade de razoamento (argumentar, relacionar, etc.), creatividade e espírito crítico. Utilízase para a avaliación diagnóstica, formativa e sumativa. Permite medir as habilidades que non poden avaliarse con probas obxectivas como a capacidade de crítica, de síntese, de comparación, de redacción e de orixinalidade do estudante; polo que implica un estudo amplo e profundo dos contidos, sen perder de vista o conxunto das ideas e as súas relacións.	40
Supervised projects	A6 A17 B2 C3 C8	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados. Está referida prioritariamente ao aprendizaxe do "cómo facer as cousas". Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-titor.	12
Practical test:	A1 A5 B2 B5 C9	Valorarase o posicionamento do paciente e do fisioterapeuta, as ordenes do fisioterapeuta, e a execución e destreza na realización da técnica solicitada.	40

Assessment comments

-Os exames de xunio e xulio constarán dunha parte teórica e outra práctica. Si un estudante se presenta a unha das partes e non o fai na outra, a súa nota final será de suspenso.

-Para aprobar a asignatura requírese obter unha puntuación como mínimo de 5 puntos no exame teórico, e unha puntuación de 5 puntos no exame práctico.

-Calquer exame teórico que se realice nesta asignatura, con 1/3 de preguntas en branco, e/ou preguntas cunha puntuación igual ou menor de 3 puntos estará suspenso.

Para gardar "aprobada" unha das partes da materia (teoría ou práctica) hai que presentarse a ámbalas dúas, e obter unha nota como mínimo de 3 puntos na parte que está suspensa. A aqueles alumnos con 1/3 de preguntas en branco, e/ou preguntas cunha puntuación igual ou menor de 3 puntos, non se lle gardará ningunha das partes.

-Os traballos tutelados que se asignen e realicen ó longo da materia, son de obrigado cumprimento por parte dos estudantes, a non realización dos mesmos penalizará ó estudante, impedindo a superación da materia. Da mesma maneira, se un estudante non presenta oralmente o traballo, o traballo considerárase NON REALIZADO. Para contabilizar este traballo tutelado na nota final da asignatura, a parte teórica ten que estar aprobada.

CASOS NOS QUE NON SE APLICA A MEDIA PONDERADA:

-Estudantes

con unha parte aprobada y outra parte suspensa (xa sea examen teórico ou práctico): a nota final da asignatura será a do exámen suspenso.

-Estudantes

con 1/3 das preguntas en branco, e/ou preguntas con unha puntuación menor ou igual 3 puntos: a nota final da asignatura será a nota do citado examen teórico. No caso de que a nota do exámen teórico fose > 5 puntos, a nota final da asignatura será de 4 puntos.

NOTA: Farase un seguimento da asistencia por parte dos estudantes ás prácticas de laboratorio.

"Os

porcentaxes asignados a cada proba poden sufrir pequenas modificacións dun curso a outro en función das necesidades da materia; non obstante, o valor do examen (teórico e práctico) nunca será inferior ó 70% da nota final y o valor da evaluación continuada (asistencia, traballos tutelados, presentacións) nunca será superior ó 30%."

<p>Basic</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Adler S.S., Beckers D., Buck M. (2002). La facilitación neuromuscular propioceptiva en la práctica. Madrid. Panamericana - Bobath B. (1.992). Actividad postural refleja anormal causada por lesiones cerebrales. Buenos Aires. Panamericana - Bobath B. (1.993). Hemiplejía del adulto, evaluación y tratamiento. Buenos Aires. Panamericana - Bobath B, Bobath K. (1.987). Desarrollo motor en distintos tipos de parálisis cerebral. Buenos Aires. Panamericana - Bobath K. (1.993). Base neurofisiológica para el tratamiento de la parálisis cerebral infantil. Buenos Aires. Panamericana - Bobath K, Köng E. (1.997). Trastornos cerebromotores en el niño. Buenos Aires. Panamericana - Brunnstrom S (1.970). Reeduación motora en la hemiplejía. Barcelona. Jims - Cano de la Cuerda R., Collado Vázquez S. (2.012). Neurorehabilitación: Métodos específicos de valoración y tratamiento. Madrid. Panamericana - Gjelsvik, Bente E. Bassoe (2.008). The Bobath concept in adult neurology. Stuttgart. Thieme - Paeth B (2.007). Experiencias con el Concepto Bobath. Madrid. Panamericana - Perfetti, Carlo (1.998). El ejercicio terapéutico cognoscitivo para la reeducación motora del hemipléjico adulto. Barcelona. Edika-Med - Raine S., Meadows L., Lynch-Ellerington M. (2.009). Bobath Concept Theory and Clinical Practice in Neurological Rehabilitation. Sussex Blackwell Publishing - Shacklock M. (2.007). Neurodinámica Clínica. Madrid, Elsevier - Stokes M. (2.006). Fisioterapia en la rehabilitación neurológica. Madrid, Elsevier - Vojta V. (2.005). Alteraciones motoras cerebrales infantiles. Madrid. Ediciones Morata - Vojta V. (1.995). El principio Vojta. Juegos musculares en la locomoción refleja y en la ontogénesis motora. Barcelona. Springer-Verlag Ibérica - Vojta V., Schweizer E. (2.011). El descubrimiento de la motricidad ideal. Pozuelo de Alarcón. Morata - Voss, D.E., Ionta M.K., Myers, B.J. (1.996). Facilitación Neuromuscular Propioceptiva. Madrid, Panamericana - Zamorano E. (2.013). Movilización neuromeningea. Tratamiento de los trastornos mecanosensitivos del sistema nervioso. Madrid. Panamericana <p>
</p>
<p>Complementary</p>	

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

ANATOMY I AND HISTOLOGY/651G01001
 ANATOMY II/651G01002
 PHISIOLOGY/651G01003
 GENERAL KINESIOTHERAPY/651G01005

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

BIOMECHANICS/651G01009
 PHYSIOTHERAPY FOR STATIC AND DYNAMIC CONDITIONS IN THE VERTEBRAL COLUMN/651G01015
 RESPIRATORY PHYSIOTHERAPY PHISICAL THERAPY/651G01017
 MANUAL AND OSTHEOPATHIC PHYSIOTHERAPY II/651G01019

Subjects that continue the syllabus

ANATOMY I AND HISTOLOGY/651G01001
 ANATOMY II/651G01002
 PHISIOLOGY/651G01003
 GENERAL KINESIOTHERAPY/651G01005
 BIOMECHANICS/651G01009

Other comments

Para axudar a conseguir unha contorna inmediata sustentable e cumprir cos obxectivos estratéxicos do Plan Green Campus da Facultade de Fisioterapia, os traballos documentais que se realicen nesta materia poderanse solicitar tanto en formato papel como virtual ou soporte informático. De realizarse en papel, seguiranse na medida do posible as seguintes recomendacións xerais:- Non se utilizarán plásticos.- Realizaranse impresións a dobre cara.- Empregarase papel reciclado.- Evitarase a realización de borradores.

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.